

Standplaatsenbeleid
Gemeente Zeewolde 2014

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Inleiding	3
2. Beleidskader	4
2.1 Algemene uitgangspunten	4
2.2 Vaste standplaatslocaties	4
2.3 Toetsingscriteria	4
2.4 (Nieuwe) aanvragen	5
2.5 Incidentele standplaatsen	5
2.6 Tarieven	6
2.7 Handhaving	6
2.8 Voorwaarden standplaats	6

Bijlagen:

1. Juridisch kader

1. Inleiding

Het huidige standplaatsenbeleid dateert van december 2008. Door de groei van Zeewolde zijn daarin ten opzichte van het eerdere beleid wijzigingen opgenomen. Daarbij is toen naast de woonkernen ook het buitengebied in het beleid opgenomen.

In de afgelopen jaren zijn er opnieuw een aantal ruimtelijke ontwikkelingen geweest waardoor het standplaatsenbeleid moet worden herzien. Daarnaast wordt in het beleid uit 2008 nog gesproken over “Woningwet” en “Bouwvergunning”. Inmiddels zijn deze termen vervangen door “Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)” en “Omgevingsvergunning”. Dit alles rechtvaardigt een nieuw beleid.

In hoofdstuk 5, afdeling 4 van de Algemene Plaatselijke Verordening zijn de bepalingen over standplaatsen beschreven.

Op deze vorm van handel zijn diverse wetten van toepassing, zoals de Grondwet, Gemeentewet, Winkeltijdenwet, Warenwet en de Wet Milieubeheer. Deze notitie betreft alleen het beleid inzake het innemen van standplaatsen. Standplaatsen op de wekelijkse markt worden geregeld via de Marktverordening Zeewolde 2009. Die standplaatsen vallen daarom buiten deze notitie.

2. Beleidskader

Het doel van dit hoofdstuk is het beleidskader neer te zetten aan de hand waarvan het gemeentebestuur de komende jaren vergunningen kan afgeven of weigeren en een handhavingsplan kan maken.

2.1 Algemene uitgangspunten

Het gemeentebestuur streeft naar regulering van (vaste) standplaatsen om wildgroei te voorkomen, maar wil ook ruimte bieden aan ondernemers. Uitgangspunt is dat de huidige vaste standplaatsen worden bestendigd. Daarnaast wil het gemeentebestuur ondernemers de mogelijkheid bieden op een aantal locaties een nieuwe vaste standplaats in te richten.

2.2 Vaste standplaatslocaties

In de gemeente zijn twee gebieden te onderscheiden waar locaties zijn aangewezen waar een standplaats kan worden ingenomen.

Deze twee gebieden zijn:

- de woonkern Zeewolde;
- het buitengebied.

Binnen de woonkern Zeewolde zijn de volgende locaties aangewezen:

1. Horsterplein. Voorzieningen: elektriciteit en water.
2. Gouwzee. Geen voorzieningen.
3. Flevoplein. (tegenover nummer 22) Voorzieningen: elektriciteit.
4. Flevoplein. (hoek Stevinweg; oliebollenkraam)
5. Parkeerterrein bij de voetbalkantine (uitsluitend voor kerstbomenverkoop). Geen voorzieningen

Voor deze standplaatsen geldt dat de standplaats is gesitueerd zo ver mogelijk van de bestaande gebouwen, in verband met eventuele stankoverlast en parkeeroverlast.

De volgende standplaatslocaties in de woonkern Zeewolde komen niet langer in aanmerking voor het innemen van een standplaats.

Polderwijk

In het vorige standplaatsenbeleid werd nog gedacht om nadat de Polderwijk zou zijn opgeleverd daar een locatie voor standplaats aan te wijzen. Het aanwijzen van een locatie in die wijk is echter niet langer aan de orde. De overige locaties in de woonkernen worden nu al lang niet allemaal in gebruik genomen door ondernemers. Ook zijn er geen aanvragen gedaan voor een locatie in de Polderwijk.

Zeewolderstrand

In het beleid uit 2008 werd ook het Zeewolderstrand nog genoemd als een mogelijke locatie. Ook is toen al aangegeven dat deze locatie zou komen te vervallen als het strand was heringericht.

De herinrichting heeft inmiddels plaatsgevonden. Vanwege het Herinrichtingsplan en het daarbij behorende beeldkwaliteitsplan past een standplaats daar vanuit het oogpunt van welstand niet langer. Daarom is deze locatie niet meer opgenomen in dit standplaatsenbeleid.

Harderhaven

Er was in het beleid uit 2008 ook voorzien in een standplaats bij de woonkern Harderhaven. Deze standplaats is ontstaan doordat een ondernemer hier concreet om vroeg. Al meerdere jaren wordt deze locatie echter niet meer gebruikt. Ook is er vanuit andere ondernemers geen belangstelling getoond voor deze standplaats. Mede gelet op dit feit maar ook vanwege de toch onrustigere verkeerstechnische situering ligt het voor de hand dat deze locatie wordt geschrapt.

In het buitengebied is de volgende locatie aangewezen:

6. Nijkerkerbrug (toestemming noodzakelijk van Waterschap Zuiderzeeland). Voorzieningen: geen voorzieningen

In het buitengebied wordt als standplaats locatie toegevoegd:

7. Nijkerkerweg 10, onbemande tankstation (toestemming nodig van Provincie Flevoland) Voorzieningen: geen voorzieningen

De volgende locaties in het buitengebied komen niet langer in aanmerking voor het innemen van een standplaats.

Biezenbucht

Doordat in de Biezenburcht een uitgiftepunt is gevestigd is deze locatie uit verkeerstechnisch oogpunt niet langer geschikt ook als standplaatslocatie aan te wijzen.

Trekkersveld/Vestingveld

Aanvankelijk bestond er aanleiding om over te gaan tot het aanwijzen van een locatie op Trekkersveld. Het aanwijzen van een locatie voor een standplaats is uit ruimtelijk oogpunt niet langer nodig. Op het Trekkersveld zal in het bestemmingsplan een locatie worden aangewezen voor het bouwen van een permanente horecavoorziening. Dit is van overeenkomstige toepassing op de locatie Vestingveld.

2.3 Toetsingscriteria

De aanvragen voor een vaste standplaats worden getoetst aan het bestemmingsplan, de Algemene Plaatselijke Verordening én de volgende aanvullende beleidsregels:

- In het belang van de openbare orde en veiligheid wordt er maximaal één vergunning per locatie per dag afgegeven. (Zie in de bijlage de voorwaarden van de Winkeltijdenwet).
- Een standplaatsvergunning voor een vaste standplaatslocatie geldt in principe voor onbepaalde tijd.

- Voor de woonkern wordt er per branche per dag maximaal één vergunning verleend.
- Voor de woonkern worden per branche maximaal 2 vergunningen per week verstrekt.
- Het verkooppunt, waarvoor een standplaatsvergunning wordt afgegeven, moet verrijdbaar of verplaatsbaar zijn. In andere gevallen is een omgevingsvergunning verplicht.
- Een standplaats mag maximaal 30 m² ruimte in beslag nemen.

2.4 (Nieuwe) aanvragen

Als het totaal aantal aanvragen om een standplaatsvergunning het totaal aantal af te geven vergunningen overtreft stelt het college een wachtlijst op. De wachtlijst wordt aangelegd per branche. De aanvragen worden geregistreerd in volgorde van binnenkomst. Indien een standplaatshouder te kennen geeft zijn standplaats niet in te zullen nemen, kan deze vergunning aan de eerste op de wachtlijst toegekend worden in dezelfde branche of een branche die nog niet vertegenwoordigd is. Plaatsing op de wachtlijst geldt voor onbepaalde tijd, tot een vaste standplaats wordt ingenomen. Bij weigering van een aangeboden standplaats vervalt het plaatsingsnummer.

2.5 Incidentele standplaatsen

Regelmatig worden tijdelijke standplaatsen aangevraagd, bijvoorbeeld gedurende een dag om een bepaald evenement of een activiteit te ondersteunen. Hieronder volgen enkele voorbeelden.

Incidentele standplaats zonder andere activiteiten

De aanvraag voor een incidentele standplaats waar de activiteit is het te koop aanbieden of afleveren van goederen of diensten. Er zijn geen andere activiteiten. Hiervoor kan een standplaatsvergunning verleend worden. Er kan incidenteel een standplaats ingenomen worden buiten de locaties voor een vaste standplaats. Een aanvraag hiervoor wordt getoetst aan de criteria die genoemd zijn in artikel 5:18 van de APV.

Voorbeelden: verkoop van goederen ter ondersteuning van een vereniging, verkoop van chocolademelk in de kerstvakantie etc.

Incidentele standplaats tijdens evenementen

Tijdens evenementen (bijvoorbeeld een braderie) kunnen ook standplaatsen gecreëerd worden op het evenemententerrein. Deze vallen niet onder de standplaatsdefinitie in de APV, maar worden opgenomen in de evenementenvergunning (artikelen 2:24 en 2:25 van de APV).

Incidentele standplaats ten behoeve van informatieverstrekking

Een organisatie kan in een stand informatie willen verstrekken. Als hierbij geen goederen of diensten te koop worden aangeboden of afgeleverd, valt deze activiteit niet onder de definitie van een standplaats. Voorbeelden zijn: stand van Amnesty International, politieke partij etc. De regulering van deze standplaatsen vindt niet plaats op basis van dit beleid.

Incidentele standplaats gecombineerd met andere activiteiten

In combinatie met evenementenactiviteiten (bijvoorbeeld straattheater of het plaatsen van een springkussen) worden goederen of diensten te koop aangeboden of afgeleverd. Deze aanvraag zal getoetst worden aan de criteria die gelden voor evenementen. Als de aanvraag voldoet aan de criteria voor evenementen categorie 1, kan volstaan worden met een kosteloze melding. Voorbeelden zijn: de feestelijke opening van een winkel, aandacht vragen voor een ideëel doel etc.

Oliebollenverkoop

Van 1 oktober tot 1 januari kan ten behoeve van de verkoop van oliebollen één van de standplaatslocaties aangewezen worden als hier nog ruimte vrij is. Als er geen ruimte vrij is, kan de mogelijkheid bekeken worden om extra ruimte te creëren om aan de vraag van de burgers te voldoen. De beste mogelijkheid zal waarschijnlijk zijn een vaste standplaatslocatie in het centrum uit te breiden met extra ruimte. Een vergunning ten behoeve van oliebollenverkoop kan voor meerdere dagen per week afgegeven worden. Als er geen ondernemer interesse heeft getoond in de verkoop van oliebollen, zal een advertentie in een vakblad geplaatst worden. De ondernemer die het eerste reageert, zal deze standplaats in mogen nemen. Bij meerdere aanvragen tegelijkertijd zal door loting de plaatsing geregeld worden.

Verkoop kerstbomen

Van 1 oktober tot 1 januari kan ten behoeve van de verkoop van kerstbomen één van de standplaatslocaties aangewezen worden als hier nog ruimte vrij is. Als er geen ruimte vrij is, kan de mogelijkheid bekeken worden om extra ruimte te creëren om aan de vraag van de burgers te voldoen. De beste mogelijkheid zal waarschijnlijk zijn een vaste standplaatslocatie in het centrum uit te breiden met extra ruimte. Een vergunning ten behoeve van verkoop van kerstbomen kan voor meerdere dagen per week afgegeven worden.

2.6 Tarieven

De leges voor het verlenen van een vergunning zijn opgenomen in de legesverordening die jaarlijks door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Voor de berekening van de huur van de locatie en het gebruik van elektriciteit wordt de berekening gehanteerd die is vastgelegd in de vigerende Verordening marktgeden.

2.7 Handhaving

Handhaving kan plaatsvinden op basis van de verleende vergunning, op basis van de APV, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet op de Ruimtelijke Ordening (illegaal gebruik en / of illegale bouwwerken). Het gemeentebestuur is bevoegd hierop te handhaven. Diverse sancties zijn mogelijk (aanzeggen van bestuursdwang of opleggen van een last onder dwangsom). Overtreding van de APV kan ook strafrechtelijk worden gehandhaafd.

2.8 Voorwaarden standplaats

De vergunninghouder is verplicht ervoor zorg te dragen dat zijn plaats steeds een goed verzorgd aanzien biedt. De standplaats kan niet ingenomen worden op dagen of uren, waarop in verband met werkzaamheden of bijzondere gebeurtenissen (zoals evenementen) over het desbetreffende straatdeel beschikt moet kunnen worden. Bij het verlenen van de betreffende evenementenvergunning zal de vergunningverlener stimuleren dat de evenementenorganisator en de standplaatshouder overeenstemming bereiken over een optimaal gebruik van de openbare ruimte. De veiligheid en doorstroming van het publiek heeft echter steeds prioriteit.

Bijlage 2: Juridisch kader

Beleid en wettelijke regels zijn bepalend voor de wijze waarop met standplaatsen moet worden omgegaan. In het kort worden de relevante zaken in deze bijlage weergegeven.

A. Algemene Plaatselijke Verordening

Artikel 5:17 Begripsbepaling

1. In deze afdeling wordt verstaan onder standplaats: het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen of het anderszins aanbieden van goederen en diensten, gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel.
2. Onder standplaats wordt niet verstaan:
 - a. een vaste plaats op een jaarmarkt of markt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder h, van de Gemeentewet;
 - b. een vaste plaats op een evenement als bedoeld in artikel 2:24.

Artikel 5:18 Standplaatsvergunning en weigeringsgronden

1. Het is verboden zonder vergunning van het college een standplaats in te nemen of te hebben.
2. Het college weigert de vergunning wegens strijd met het bestemmingsplan.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de vergunning worden geweigerd:
 - a. indien de standplaats hetzij op zichzelf hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan eisen van redelijke welstand;
 - b. indien als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente redelijkerwijs te verwachten is dat door het verlenen van een vergunning voor het hebben van een standplaats voor het verkopen van goederen een redelijk verzorgingsniveau voor de consument ter plaatse in gevaar komt.

Artikel 5:19 Toestemming rechthebbende

Het is de rechthebbende op een perceel verboden toe te staan dat daarop zonder vergunning van het college standplaats wordt of is ingenomen.

Artikel 5:20 Afbakeningsbepalingen

1. Het verbod van artikel 5:18, eerste lid geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of het Provinciaal wegenreglement.
2. De weigeringsgrond van artikel 5:18, tweede lid, onder a, geldt niet voor bouwwerken.

B. Privaatrechtelijke regelingen

Indien de gemeente eigenaar van de grond is, kan zij een vergoeding voor het gebruik van de grond bedingen.

C. Grondwet

Artikel 7 van de Grondwet (vrijheid van meningsuiting) brengt met zich mee, dat voor het aanbieden van gedrukte stukken geen vergunning kan worden geëist. Als dit echter gebeurt vanaf een standplaats, is voor het innemen van de standplaats wel een vergunning vereist.

D. Vestigingswet bedrijven

Indien producten (bijvoorbeeld vis of kip) bewerkt wordt op de standplaats, moet de standplaatshouder aan de eisen van deze wet voldoen. Het beschikken over een standplaatsvergunning ontslaat de vergunninghouder niet van deze plicht. Voor meer informatie kan contact opgenomen worden met de Kamer van Koophandel.

E. Warenwet

De Warenwet stelt regels met betrekking tot de hoedanigheid en aanduiding van waren. Daarnaast stelt de wet eisen aan de hygiëne en degelijkheid van producten. De Warenwet geldt ook voor het drijven van handel vanaf een standplaats. De Voedsel en Waren Autoriteit handhaaft deze wet.

F. Winkeltijdenwet

Op basis van de Winkeltijdenwet mag van een standplaatsvergunning gebruik gemaakt worden op werkdagen (maandag tot en met zaterdag) van 06.00 tot 22.00 uur, met uitzondering van zondag, Nieuwjaarsdag, Goede Vrijdag na 19.00 uur, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag, 24 december na 19.00 uur, eerste en tweede Kerstdag en 4 mei na 19.00 uur. De Winkeltijdenwet geeft de gemeenteraad de bevoegdheid voor ten hoogste twaalf door hem aan te wijzen dagen per kalenderjaar vrijstelling te verlenen van de hierboven genoemde uitzonderingen.

Het verbod om op de zondag en de feestdagen gebruik te maken van de standplaatsvergunning geldt niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken.

Controle vindt plaats door de politie.

G. Wet Milieubeheer

In de Wet Milieubeheer wordt een regeling getroffen ten aanzien van inrichtingen die hinder of overlast kunnen veroorzaken voor de omgeving. Deze bepalingen gelden ook voor standplaatshouders. Vooral aan mobiele verkoopinrichtingen van vis en snacks worden milieueisen gesteld. Deze eisen betreffen in hoofdzaak de gevolgen van het bakken. Het gaat dan om zaken als vetafscheiding van het afvalwater en voorkomen van stankoverlast. Dit wordt van geval tot geval beoordeeld, afhankelijk van de situatie ter plaatse. De standplaatshouder wordt verplicht gesteld zelf voldoende maatregelen te nemen om zwerfvuil rond de standplaats te voorkomen. Daarnaast dient men te voldoen aan de eisen die opgenomen zijn in het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer.

H. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder a van de Wabo is het verboden zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren, voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit het bouwen van een bouwwerk. Een vergunning is nodig als sprake is van de activiteit “bouwen”. Onder “Bouwen” wordt verstaan: “plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten”.

Daarnaast is er sprake van het begrip “Bouwwerk”, dit begrip wordt aan de hand van 3 criteria afgebakend:

- Is sprake van een bouwconstructie (een samengesteld maaksel).
- Is sprake van een zekere omvang.
- Is sprake van plaatsgebondenheid van de bouwconstructie (is het aan de grond gebonden, is de kennelijke bedoeling een min of meer permanente aanwezigheid¹).

Als de standplaats op grond van bovenstaande criteria getypeerd kan worden als een bouwwerk, dan is een omgevingsvergunning noodzakelijk. Een standplaatshouder met een mobiele wagen die elke avond zijn standplaats ontruimt, heeft geen omgevingsvergunning nodig. In de volgende situatie is wel sprake van een bouwwerk en is de Wabo van toepassing: een gedurende de zomermaanden dagelijks geopende permanente (patat)kraam (in de overige maanden wordt de kraam elders gestald). Een omgevingsvergunning kan worden verleend als de kraam voldoet aan de gebruiks- en bouwvoorschriften van het bestemmingsplan.

I. Wet Ruimtelijke Ordening

In het bestemmingsplan wordt het gebruik en de bouw mogelijkheden van gronden vastgelegd. Het bestemmingsplan is juridisch bindend. Een aanvraag van een standplaatsvergunning dient getoetst te worden aan het bestemmingsplan. Of het gebruik van een standplaats binnen een bestemmingsplan past is afhankelijk van de doeleindenomschrijving van een bestemming. In het algemeen zal een standplaats hierin niet passen, met uitzondering van de bestemming “centrumdoeleinden”. Een vrijstellingsprocedure is noodzakelijk als een standplaatslocatie niet past binnen het geldende bestemmingsplan.

J. Concurrentie

De praktische toepassingsmogelijkheden van de weigeringsgronden zijn sterk afhankelijk van de uitleg die de bestuursrechter hieraan geeft. Een belangrijke uitspraak van de bestuursrechter betreft het regelen van concurrentieverhoudingen. Het feit dat standplaatshouders te maken hebben met lagere exploitatielasten en daardoor kunnen werken met lagere prijzen, zou aanleiding kunnen zijn om de gevestigde winkeliers tegen de concurrentie van standplaatshouders te beschermen.

¹ Het aanwezig zijn van “wielen” is overigens niet doorslaggevend bij het bepalen of sprake is van plaatsgebondenheid!

Het regelen van de concurrentieverhoudingen wordt echter niet gerekend tot de huishoudelijke belangen van het gemeentebestuur. De uitleg van de bestuursrechter maakt het echter mogelijk de straathandel te ordenen en een standplaatsenbeleid te formuleren.

Deze beleidsregels kunnen betreffen:

- Het vaststellen van een aantal vergunningen per branche.
- Het aanwijzen van de locaties, waar standplaatsen mogen worden ingenomen.
- Het aanwijzen van de tijdstippen, waarop deze mogen worden ingenomen.